



■ Részletek dr. Lippai Pál polgármester, vagyongazdálkodóhoz írt 1993. november 5-i leveléből:

„... a közgyűlés 1992 őszén egy különbizottságot jelölt ki az önkormányzati tulajdonú lakások elidegenítésével kapcsolatos eljárás előkészítésére. Korábban ugyanis két ízben eredménytelenül kíséreltem meg a közgyűlést rávenni arra, hogy rendelje el az elidegenítés folytatását, és eddig sikerült mindössze eljutni.

... a lakások elidegenítésre történő kijelölését a jelenleg érvényes jogszabályok alapján folyamatosan folytatni kell. Ennek fontosságát az is alátámasztja, hogy az új lakásjogszabály hatálybalépése az Alkotmánybíróság kérése miatt bizonytalanná vált, és a lakosságot az elidegenítéssel kapcsolatban nem lehet bizonytalanságban tartani.

Mindezek alapján kérem, hogy az iroda megfelelő részlege haladéktalanul folytassa tovább a vizsgálatot, állapítsa meg a már kijelölt ingatlanokon kívül, melyek azok az ingatlanok, melyek a közgyűlés által föllállított megtartási kritériumoknak nem felelnek meg, tehát elidegenítésük lehetséges. Nyomatékosan szeretném hangsúlyozni, hogy ezen vizsgálatnak a város egész területére, tehát a Belvárosra is ki kell terjednie. Ugyancsak hangsúlyozom, hogy ezen további vizsgálatra

Tegnap i lapszámunkban már foglalkoztunk a szegedi lakásfelújítási jegyzékkel. Olvasóink most megismerhetik, hogy igazából mire megy ki a játék.

Az üzlet az igazi üzlet

semmiféle kihatással nincs a közgyűlésnek azon határozata, amely a felújítandó ingatlanok listáját fogadta el, ugyanis amennyiben az ingatlan elidegeníthető lakásonként (tehát nem esik a korábban meghatározott elidegenítést kizáró kritériumok körébe) úgyis elidegeníthető az ingatlan, hogy még a tényleges és a közgyűlés által elrendelt felújításra nem kerül sor.”

„Patyomkin Szeged”

Báló László már említette, hogy a bérlakások egy jelentős része csak ráfizetés a város számára. Ezt erősíti meg az IKV igazgatója, Tóth Dezső is.

– A bérlakások fenntartási költsége két részből áll. Egyrészt az üzemeltetésből (világítás, kéményseprés, szemétszállítás) – amire éppen hogy elég a lakók által fizetett díj. Másrészt ugyanennyi kellene a fenntartásra, karbantartásra, renoválásra. Az elmúlt negyven év alatt erre nem képeztek amortizációs alapot. Azaz, a



Fotó: Somogyi Károlyné

■ Packáznak a polgárokkal

■ Szegedi lakás csiki-csuki

lakbereket most a duplájára kellene emelni, ami ugye képtelenség. Ki lehet számolni, hogy egy lakásban ez mennyit jelentene, ha csak az üzemeltetés 30 forint négyzetméterenként. Ne felejtse el, hogy sok épületre a Patyomkin jelzőt lehetne illeszteni. Utcai

frontjuk kifestve, belül viszont tákolmány.

■ **Az önkormányzat tulajdonában lévő épületek árából hány új otthont lehetne építeni Szegeden?**

– A teljes mennyiségből közel ezret nem lehetne eladni, ezek műemlék jellegű épületek, házfelügyelői és átmeneti szállásul szolgáló lakások. A többi kiadásával 3–4 ezer lakást lehetne felépíteni. Vagy nekikezhetnének a Belváros rehabilitációjának.

■ **Az október 25-i közgyűlésen többen szóva tették, hogy 8400 lakást nem lehet egyszerűen csak úgy egyszerre felújítási listára helyezni. Ön mennyit tartana reálisnak?**

– Ahhoz, hogy egy épület megfelelő műszaki állapotban

maradjon, ahhoz tízévenként fel kell újítani. Ebbe a programba a fél város belefér. A teljes renoválás 30 évenként szükséges, ide minden ház besorolható. Egész Szeged.

■ **De erre a bizonyos listára olyan házak is felkerültek, amelyeken még alig száradt meg a vakolat. A Petőfi sugárút 7. számú házban például tavaly cserélték ki a födémét!**

– Régen nem a bérlakások eladásáról szól ez a történet, ezt mindenki tudja. Hanem azokról az üzlethelyiségekről, amelyek a házak földszintjén találhatók. Azok bérleti díja az igazi tét az önkormányzat számára.

■ **Részlet dr. Szilvássy László képviselő október 25-i közgyűlési hozzászólásából:**

„Már többen céloztak rá, de mondják ki nyíltan, hogy a nyáron elfogadott felújítási címjegyzék más célt nem szolgált, mint a már elfogadott, de még ki nem hirdetett törvény kiadását. Nevezetesen, hogy ne kelljen elidegeníteni egyetlen ingatlant sem, ezért került minden ingatlan felújítási címjegyzékre, azok is, amelyeket a közelmúltban újítottak fel. El kell döntenie, hogy akarnak-e megtartani bérlakásokat, amelyek fenntartásához hozzá kell járulnia az önkormányzatnak. De ilyen vonatkozásban felmerül a kérdés, hogy olyan vagyont, amely több kiadással jár, mint amennyi hasznot hoz, meg kell-e tartani. De ezekben az ingatlanokban vannak nem lakás céljára szolgáló helyisé-

gek is, amelyek bérleti díjából nagyobb bevétele származik az önkormányzatnak, és ezért esetleg érdemes megtartani.”

A kutya esete az üzletekkel

És alighanem itt van a kutya elásva! Ha ugyanis a bérlakásokat eladják, az egyszeri nagy bevételt jelent a városnak, s ez a mai pénzszűkében megfontolandó szempont. De ez esetben az üzlethelyiségek is magánkébe kerülnének.

Miért ódzkodik ettől az önkormányzat? Egyrészt kifolyna a kezéből a hosszú távon biztos bevételt jelentő bérleti díj. Másrészt nem maradna a tulajdonában olyan vagyontárgy, amit jól lehetne „spájzolni” szűkebb időkre. (Arra már gondolni sem merek, hogy emiatt nem lehetne a bérleti díjakat tetszés szerint emelni...). Valószínűleg ezért nem fogadta el a képviselő-testület Balogh László és dr. Berekné dr. Petri Ildikó javaslatát arról, hogy legalább a közelmúltban felújított épületeket vegyék le a tilalmi listáról.

Nem a bérlakások eladásáról van tehát szó. Az igazi üzletet az üzletek jelentik. Emiatt kapják a lakók az elutasító határozatokat, ha netán vételi szándékkal jelentkeznek. Ezt persze nem értik és nem is magyarázza el számukra senki, hogy mi a tét.

Hallgat az önkormányzat is. Csak néhányan „verik a dob”. Ők felismerték: a város érdeke nem lehet polgárai ellenére.

Az Alkotmánybíróság állásfoglalása a lakástörvényről a napokban várható. Talán csak ettől függene a képviselők hozzáállása?

Ki önt majd tiszta vizet a szegedi önkormányzat poharába?

Vass István Péter

Ismeretlen földink

Nagy Ernő hetvenötödik születésnapjára

Hamarosan elvesztette szüleit, átkerült rokonokhoz Szabadkára, majd vissza Erdélybe, Brassóba. Ott járt iskolába. A harmadik gimnázium után kimaradt, mert anyagiak hiányában nem tudta folytatni tanulmányait. Kitanulta a vasesztergályos szakmát, és Bukarestben vállalt munkát. Hamarosan bekapcsolódott a szociáldemokrata munkásmozgalomba. A bécsi döntés után, 1940-ben Budapestre települt át, és az Orion, majd a Philips gyár laboratóriumában dolgozott. Rákosszentmihályon, ahol lakott, rögtön beiratkozott a Magyarországi Szociáldemokrata Párt helyi szervezetébe. 1944-ben részt vett az ellenállási mozgalomban. A Belügyminisztériumból kicsempészett úrlapokkal üldözötték életét mentette meg. Tagja lett a Bajcsy-Zsilinszky Endre és Kiss János altábornagy vezette nyilasellenes szervezkedésnek. Az lett volna a földadata, hogy a háborúból való kiűzés esetén a Philips mérőállomását rádióadóvá alakítsa: el ne némuljon a rádió, ha a németek a lakitegyi adót elfoglalnák vagy elpusztítanák. Kiss Jánost, Nagy Jenőt, Tartsay Vilmost kivégezték. Nagy Ernőt nyilasok várták a HEV állomásán, de ő egy megállóval előbb leszállt cigarettát venni – e véletlen szerencse mentette meg az életét.

A német és nyilas uralom alóli felszabadulás után Nagy Ernő Esztergom megyében a földosztás miniszteri biztosa lett. Utána az MSZDP Fejér megyei titkára, egyszersmind a megyei Nemzeti Bizottság elnöke volt. 1947-ben pártja föl akarta vinni a fővárosba, de ő

Véletlenül született Szegeden: szülei Erdélyből menekültek a román betörés után; máig sem tudja, miért kerültek éppen Szegedre.

már látta, hogy a kommunisták rátelepszenek a szociáldemokratákra, s inkább visszament a szakmájába, esztergályosnak. 1953-ban önállósította magát, kispáros lett, vérnyomásmérőket gyártott. 1955-ben a budapesti kispárosok szervezték titkárává, 1956-ban forradalmi bizottságuk elnökévé választották. A Nagy Imre-kormány – mint a Magyar Szabad-ság november 1-jei száma közölte – kispári minisztérium föllállítását tervezte: ő lett volna kiszemelt vezetője.

November 18-án este megbízható, jó barátja telefonon értesítette, hogy rajta van a hajnalban letartóztatandók jegyzékén. Azonnal hátizsákot ragadott, és családjával – négy gyermekével – nekivágott Nyugatnak.

Franciául egy szót sem tudott, mégis valahogy Franciaországba keveredett. Besanconban órágyárban kapott munkát. Nem csak órát gyártottak itt. A Nagy Ernő készítette első robotműkari, amelylyel sugárfertőzött helyen lehet dolgozni, kiállították Genfben. Az atom a békéért címmel rendezett kiállításon.

1959-ben ismét önállósította magát. Giromagnyban alapított vállalkozás mára virágzó, modern finommechanikai gyárrá nőtt. Ma már fia vezeti. A komputer- és gázturbinaalkatrészeket gyártó vállalkozása mellett 1982-ben nyomdát is létesített, hogy az emigráció

magyar kiadványait, elsősorban a párizsi Irodalmi Újságot, amelyet anyagilag már korábban támogatott, gazdaságosan lehessen előállítani. 1986-tól megszűnéséig ő volt az Irodalmi Újság kiadója.

Legnagyobb vállalkozása az 1956-i forradalmi újságok hasonmásainak gyűjteményes kiadása volt. Több mint hatvan ezer kilométert utazott a nagyvilágban, hogy teljessé tegye a Rajk-temetéstől a Nagy Imréék kivégzéséig terjedő időszak fontos újságjeldalaiból válogatott kötetét. Első kiadása 1983-ban, a második 1984-ben, a harmadik 1986-ban Giromagnyban, a negyedik már itthon, Budapesten 1989-ben jelent meg. Én a harmadik kiadás fénymásolatát (!) kaptam – még titkolandó – baráti ajánlékként Martinovics János főorvostól.

Nagy Ernő kezdeményezésére jött létre Nagy Imréék kivégzésének harmincadik évfordulóján a párizsi Pere Lachaise temetőben 56 mártírjainak emlékműve. Fölírata így szól:

1958–1988
Legyen ez a francia föld jelképes sírhelye
Nagy Imrének
Losonczy Gézának Maléter Pálnak
Szilágyi Józsefnek Gimes Miklósnak
s az 1956-os magyar forradalom minden kivégzettjének

kiknek saját hazájukban nincs sírjuk
Az emberi jogok magyar ligája

Párizs 1988
Itthon csak egy évvel később jött el a nagy temetés ideje.

Nagy Ernő azonban tovább munkálkodott a forradalmi hagyományok ébrentartásában. Megszervezte a Nagy Imre-kormány államminiszterének, ENSZ-beli képviselőjének, Kéthly Annának (1889–1976) hamvai hazahozatalát Belgiumból. Szeged egykori szociáldemokrata országgyűlési képviselőjének (1931–35, 1945–49) földi maradványait 1990. november 3-án helyezték örök nyugalomra Budapestre.

Magyarországon még nincs szobra Nagy Imrének. Am idén október 2-án Nagy Ernő városában, az emigráció szellemi központjában, Giromagnyban fölavatták a forradalom mártírjának emlékművét: márványoszlopra helyezett domborművű arcását, a Párizsban élő Gál András szobrászművész alkotását. A város polgármestere, Lórant Mozer mondott ünnepi beszédet. Ő és Nagy Erzsébet leplezte le az emlékművet. Nagy Ernőt a magyar kormány ez alkalommal a Magyar Köztársaság Tiszteletkésztjével tüntette ki.

„Hogy hetvenöt éves koromban ne unatkozzak, így meghívtak az Ipari és a Pénzügyminisztérium tanácsadó kollégiumába” – írta szeptember 27-ei levelében Nagy Ernő.

Szeged szülöttének, a példát mutató vállalkozónak és áldozatos közéleti harcosnak e jeles napon azt kívánjuk, hogy sokáig lássa el jó tanácsokkal a hazai gazdaságpolitika irányítóit.

Péter László

Megnyitották Molnár-C. Pál kiállítását

A battonyai születésű neves művész 1918 után Svájcban – itt rendezte első kiállítását is –, Párizsban, majd Rómában dolgozott. 1929-ben a monzai Nemzetközi Egyházművészeti Kiállítás aranyérmét nyert anyagi üdvözet című illusztrációjával, két év múlva Padovában ugyan ezen a fesztiválon a festészet díját kapja. Több mint 28 nemzetközi és hazai kitüntetés és aranyérme volt, többek között az 1937-es Párizsi Világkiállítás Nagydíja és XII. Pius pápa aranykeresztje. Itthon Molnár-C. Pál több templomi oltárképet és freskót festett. A szegedi múzeum kiállítása hagyatékából, melyet a battonyai emlékházban

Molnár-C. Pál (1894–1981) festőművész, fametsző, grafikus és könyvművész festményeiből, grafikáiból nyílt emlékkiállítás tegnap délután a Móra Ferenc Múzeum II. emeleti kiállítótermében.

helyezték el és magángyűjtők képeiből jött létre. A tárlatot, mely része a jövő évi centenáriumi ünnepségsorozatnak, Gyulay Endre szegedi-csanádi megyéspüspök nyitotta meg és január 23-ig látható.

Ki az év szegedi embere?

Döntsük el együtt!

Olvasóink segítségével keressük az év szegedi emberét. Kérjük, nevezze meg azt a személyt, akit Ön az év szegedi emberének tart. E szelvényt december 13-ig, Luca napján délig juttassa el postán vagy személyesen szerkesztőségünk címére: 6740 Szeged, Stefánia 10.

A beérkezett szavazatokkal Luca napján számoljuk össze, s másnap hozzuk nyilvánosságra. Az első három helyezettrel exkluzív interjú olvashatnak lapunk szilveszteri számában.

Ki legyen hát az év szegedi embere?

.....

.....



- Vajon ki az 1993-as év szegedi embere?
- Talán a nemzetközi diákerseny győztese?
- Vagy az új kötetével jelentkező költő?
- Netán a helyi televízió sztárriportere?
- Vagy valaki más?